

Kirsi Meriläinen

ONNISTUMISEN ILOA:
TYÖPAJAPÄIVÄ PORKKANAPESÄSSÄ

Sosiaalialan koulutusohjelma

Lapsi ja nuorisotyö

2012

ONNISTUMISEN ILOA: TYÖPAJAPÄIVÄ PORKKANAPESÄSSÄ

Meriläinen, Kirsi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Toukokuu 2012
Ohjaaja: Vaininen, Satu
Sivumäärä: 36
Liitteitä: 3

Asiasanat: Porkkanapesä, vapaaehtoistyö, osallistuvuus,

Opinnäytetyö on valmistettu Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piirin Porkkanapesätoiminnan käyttöön. Porkkanapesät ovat avointen ovien toimintaa, jota järjestetään Pormestarinluodon ja Sampolan lähiökeskuksissa paikallisille lapsille. Työn tavoitteena oli kehittää uudenlaista tekemistä Porkkanapesän kävijöille, eli eri-ikäisille lapsille. Työn suunnitteluun saatiin vapaat kädet. Uudeksi kehitysideaksi syntyi ajatus työpajapäivistä, jotka toteutettaisiin vapaaehtoistyöntekijöiden avulla. Avustajiksi kaavailtiin paikallisia eläkeläisiä opettamaan Porkkanapesän lapsille kädentaitoja, esimerkiksi askartelua.

Lokakuun 2011 lopussa (26.10.-27.10.) järjestettiin Porin Sampolan ja Pormestarinluodon Porkkanapesissä kaksi toimintapäivää. Kahden paikallisen eläkeläisen avulla toteutettiin kävijöille pientä askartelua, jonka tekemiseen lapset saivat vapaaehtoisesti osallistua. Tiedonkeruumenetelminä käytettiin havainnointia, jolla tarkkailtiin lasten ja vapaaehtoisten keskinäistä toimintaa. Lapsilta sekä vapaaehtoisilta kerättiin myös yksinkertaisen kyselylomakkeen avulla tietoja päivän onnistumisesta ja toiveista jatkoa ajatellen.

Ongelmaksi toimintapäivissä nousi lasten vähäinen määrä. Sampolan Porkkanapesässä ei ollut ainuttakaan kävijää, todennäköisesti johtuen liian vähäisestä ja myöhäisestä tiedottamisesta. Vapaaehtoisten löytäminen myös hankaloitti toimintapäivän suunnittelua ja järjestelyä. Pormestarinluodon Porkkanapesän työpajapäivään osallistui lapsia ja vapaaehtoisia. Heiltä saaduilla palautteilla voitiin koota opinnäytetyöhön tuloksia päivän onnistumisesta. Pormestarinluodon toimintapäivän onnistuminen osoitti, että lapset pitävät erilaisista työpajapäivistä ja niihin halutaan osallistua jatkossakin.

THE JOY OF ACCOMPLISHMENT: THE WORKSHOPDAY AT PORKKANAPESÄ
Meriläinen, Kirsi
Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in social services
May 2012
Supervisor: Vaininen, Satu
Number of pages:36
Appendices:3

Keywords: Porkkanapesä, voluntary work, participation

This thesis and its information is made to be used for Porkkanapesä organized by the Pori division of Mannerheim League for Child Welfare Satakunta Area. Porkkanapesä are organized for the children of Pori districts of Pormestarinluoto and Sampola. The purpose of this thesis was to develop new kind of activities for the visitors of Porkkanapesä. I was granted the liberties to freely plan the activities. An idea for organizing workshops was born, which were planned to be executed with the use of voluntary cooperators, who were local pensioners. Their goal was to teach various activities ie. crafts for the children.

Two workshops were organized in the community centers of Sampola and Pormestarinluoto at the end of October 2011, in the city of Pori. With the help of two local pensioners the children were instructed to participate in various kinds of handcrafting. The methods for the gathering of information were observation and using a simple questionnaire for feedback. I observed the relations and the behavior of the children and their instructors, and the questionnaire was used to obtain information about various subjects, such as their opinions about the workshops.

The realization didn't went without problems. The Porkkanapesä of Sampola didn't had any visitors, possibly because the lack and lateness of the informationing. Gathering of the volunteers also proved to be challenging. The Porkkanapesä of Pormestarinluoto had visitors, and the gathered feedback provided important information about the outcome of the workshop. But in the end, the success of Pormesterinluoto proved that local children like workshops and wish to attend them in the future.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	6
2 MLL JA PORKKANAPESÄ-TOIMINTA.....	7
2.1 Mannerheimin lastensuojeluliitto.....	7
2.2 Porkkanapesä-toiminta.....	8
2.3 Toimintapisteet ja päivystykset.....	8
2.4 Aikaisemmat tutkimukset Porkkanapesä-toiminnasta.....	9
3 VAPAAEHTOISTYÖ.....	9
3.1 MLL ja vapaaehtoistyö.....	9
3.2 Mitä vapaaehtoistyöllä tarkoitetaan?.....	10
3.3 Vapaaehtoistyön tehtävä ja merkitys.....	10
3.4 Vapaaehtoistoiminnan periaatteet.....	11
3.5 Vapaaehtoisuuden näkyminen yhteisöissä.....	12
4 LAPSILÄHTÖISYYS JA -KESKEISYYS.....	13
4.1 Lapsilähtöisyys.....	13
4.2 lapsikeskeisyys.....	14
5 RYHMÄSSÄ TOIMINEN JA KÄDENTAITOT.....	15
5.1 Lapsen toiminta ryhmässä.....	15
5.2 Vertaisryhmässä toiminen.....	16
5.3 Kädentaidot.....	16
6 SUUNNITTELU.....	17
6.1 Lähtökohdat kehittämisen aloittamiseen.....	17
6.2 Ideointi ja suunnittelu.....	19
6.3 Tavoitteet.....	21
7 TOTEUTUS.....	21
7.1 Yhteistyö Porkkanapesän kanssa.....	21
7.2 Vapaaehtoiset.....	22
7.3 Kohderyhmä.....	23
7.4 Porkkanapesät ja ajankohta.....	23
7.5 Mainostus.....	24
7.6 Kyselyt.....	24
7.6 Havainnointi.....	25
7.TYÖPAJAPÄIVÄT.....	26
7.1 Valmistelut.....	26
7.2 Työpajojen askartelut.....	26
7.3 Pormestarinluoto.....	27
7.4 Sampola.....	28
8 ARVIOINTI.....	29
8.1 Lasten palaute.....	29
8.2 Vapaaehtoisten palaute.....	30
8.3 Porkkanapesän ohjaajan palaute.....	31
8.4 Oma arviointi.....	32

9 KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET TULEVAISUUDESSA.....	34
10 POHDINTA.....	35
LÄHTEET.....	38

1 JOHDANTO

Mielenkiintoni Porkkanapesän toimintaa kohtaan syntyi työskennellessäni sijaisena ja ollessani työharjoittelussa Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piirissä (myöhemmin MLL Satakunnan piiri). Porkkanapesän toimintaa seuratessa keräsin kokemuksia ja sain mielenkiintoa kolmannen sektorin matalan kynnyksen tukitoimintaan kohtaan. Sain mahdollisuuden tehdä opinnäytetyöni MLL:n Satakunnan piirille. Porkkanapesän edustajien toiveena oli, että kehittäisin uutta toimintaa Porkkanapesälle koululaisten kesäloman ensimmäiselle viikolle.

Koin toiminnan kehittämisen mielenkiintoisena haasteena. Itselläni oli jo jonkinlaista kosketuspintaa ja vahvaa kiinnostusta aihetta kohtaan. Intoani ruokkivat myös kiinnostus lähiötyöhön ja vapaaehtoistyöhön. Halusin panostaa kehitystyössä lasten kädentaitojen vahvistamiseen, onnistumisen ilon tuottamiseen sekä vapaaehtoistyöhön.

Porkkanapesätoiminta on 7-14-vuotiaille suunnattu matalan kynnyksen tuki- ja turvapaikkatoimintaa Porissa. Porkkanapesiä on Sampolassa ja Pormestarinluodossa. Keskustan Porkkanapesä lopetti toimintansa kesäkuussa 2011. Päivystyksiä on molemmissa yhä toimivissa paikoissa kahdesti viikossa. (Mannerheimin lastensuojeluliiton [www-sivut](http://www.sivut)). Porkkanapesän tarkoitus on olla avoin paikka johon lapset saavat tulla leikkimään, askartelemaan, syömään sekä oleskelemaan turvallisten aikuisten valvonnassa. Avoin toiminta toi työhöni mahdollisuuksia ja haasteita, koska en voinut ennalta määritellä tarkasti miten toimintapäivien onnistumista.

Alun perin toiminnallisen osuuden piti järjestyä koululaisten ensimmäisellä kesälomaviikolla 2011, mutta liian vähäisen suunnitteluajan takia päädyin järjestämään osuuden vasta syyslomaviikolla 2011. Valitsin toiminnallisen osuuden teemaksi kädentaidot ja vapaaehtoistyön. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kehittää täysin uutta toimintaa, ja sainkin vapaat kädet ideoimiselle ja suunnittelulle.

Toimintapäivä toteutui syyslomaviikolla, jolloin toiminnassa oli mukana avustamassa kaksi paikallista eläkeläistä. Vapaaehtoiset opettivat lapsille haluamiensa kädentaitoja Sampolan ja Pormestarinluodon Porkkanapesissä. Vapaaehtoisten määrän ollessa pieni, tuli toimintapäivistä leppoisia vaikka työpajoja olikin vain kaksi. Sampolan toteutus ei onnistunut kävijöiden puuttuessa joten raportissani huomioin myös seikat, jotka vaikuttivat lasten puuttumiseen.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskityin lasten ja vanhusten yhteistoimintaan, vapaaehtoistyöhön sekä Porkkanapesän merkitykseen lapsille. Havainnoin toimintapäivinä lasten osallistuvuutta ja vapaaehtoisten työskentelyä, sekä keräsin kyselylomakkeiden avulla lapsilta palautetta päivästä. Lopuksi myös pyysin palautetta vapaaehtoisilta ja Porkkanapesän ohjaajalta.

Halusin työssäni korostaa onnistumisen ilon merkitystä ja lasten kädentaitojen hallintaa. Nostin myös esille vapaaehtoistyöhön kannustamisen sekä paikallisten eläkeläisten innokkuuden hyödyntämisen lasten kanssa työskennellessä. Työn suunnittelu ja kehittäminen näkyy raportissani, sekä toimintapäivästä saatujen palautteiden avulla raportoin miten toimintaa voidaan kehittää sekä hyödyntää jatkossa. Arvioinnissa nostan esille oman työni onnistumisen sekä ne seikat mitkä olisin voinut tehdä paremmin. Lopussa tuon esille myös työn merkityksen sosionomina kasvuun ja kehittymiseen.

2 MLL JA PORKKANAPESÄ-TOIMINTA

2.1 Mannerheimin lastensuojeluliitto

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) on avoin kansalaisjärjestö joka pyrkii edistämään lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvointia. MLL on Suomen suurin lastensuojelujärjestö, johon kuuluu 576 paikallisyhdistystä ympäri Suomea. MLL:n tarkoituksena on ajaa lasten oikeuksia ja järjestää toimintaa, sekä luoda yhteiskunnallista keskustelua olemalla aktiivinen toimija. MLL:n toiminta perustuu

vapaaehtoistyöhön ja paikallisyhdistyksien järjestämiin toimintoihin, joilla tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia. Satakunnan paikallisyhdistykseen kuuluu 31 paikallisyhdistystä. (Mannerheimin lastensuojeluliiton [www-sivut](#).)

2.2 Porkkanapesä-toiminta

MLL:n Satakunnan piirin Porkkanapesän toiminta-ajatuksena voidaan pitää lapsen oikeutta hyvään ja onnelliseen lapsuuteen. (MLL:n Satakunnan piirin [www-sivut](#)). Porkkanapesät ovat matalan kynnyksen tukipisteitä. Toiminta alkoi vuosina 1997-2002 toteutuneesta Porkkanapesä-projektista Pormestarinluodossa. Toiminta vakiintui vuonna 2003 ja nykyään toimintaa rahoittavat Porin kaupunki ja Raha-automaattiyhdistys. Toiminta on suunnattu 7-14 -vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. (MLL:n Satakunnan piirin [www-sivut](#).)

Porkkanapesä-toiminnalla pyritään tekemään ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä Sampolan ja Pormestarinluodon lähiöissä. Toiminnalla pyritään järjestämään paikallisille lapsille paikka, johon saa vapaasti tulla tekemään ja oleskelemaan. Päivystämässä on aina kaksi koulutettua ohjaajaa, jotka toimivat lasten mukana virikkeellisinä neuvojina ja mahdollistavat myös kahdenkeskisen vuorovaikutuksen. Porkkanapesissä pyritään antamaan rauhallinen paikka lapselle tulla olemaan oma itsensä. Pisteissä järjestetään myös ruokailu päivystyksissä.

2.3 Toimintapisteet ja päivystykset

Porkkanapesiä on Sampolassa ja Pormestarinluodossa. Keskustan Porkkanapesä-toiminta päättyi kesällä 2011 liian vähäisen kävijämäärän takia. Sampolassa päivystyksiä on tiistaisin kello 15.00 - 18.00 ja torstaisin kello 15.00 - 18.00. Pormestarinluodossa päivystyksiä on maanantaisin kello 15.00 - 18.00 ja keskiviikkoisin kello 15.00 - 18.00. (MLL:n Satakunnan piirin [www-sivut](#).)

Lapset saavat tulla paikalle silloin kuin haluavat ja lähteä halutessaan. Järjestettyyn

toimintaan ei ole pakollista osallistua, vaan lapsi voi halutessaan vain leikkiä rauhassa omia leikkejään. Ruokailutilanteessa luodaan rauhaista hetki, jossa lapsi voi kertoa omia kuulumisiaan ja keskustella ohjaajan kanssa. Porkkanapesässä noudatetaan käyttäytymissääntöjä joita on lasten kanssa yhdessä suunniteltu ja keskusteltu. Yhteisillä pelisäännöillä luodaan kaikille turvallinen ympäristö.

2.4 Aikaisemmat tutkimukset Porkkanapesä-toiminnasta

Porkkanapesä-toiminnasta on aikaisemmin kirjoitettu kolme opinnäytetyötä. ”Porkkanapesä lasten kokemana” -opinnäytetyössä kartoitettiin toiminnan roolia ja merkitystä Pormestarinluodon lasten elämässä (Painokallio & Viitanen 2006). ”Porkkanapesä verkostoissa” -työssä kartoitettiin Porkkanapesä - projektin merkitystä ja tarpeellisuutta yhteistyöverkostoissa (Katajisto & Klink 2002). Sarita Kiurun työssä puolestaan tarkasteltiin lapsen asemaa Porkkanapesä-projektin näkökulmasta (Kiuru 2000).

Aiempien opinnäytetöiden avulla sain kuvan siitä, mistä lähtökohdista toiminta on alkanut ja miten se on kehittynyt eteenpäin. Ymmärtämällä toiminnan historiaa ja taustoja sain ideoita oman toiminnan kehittämissuunnitelmaan.

3 VAPAAEHTOISTYÖ

3.1 MLL ja vapaaehtoistyö

MLL:n toiminta perustuu vapaaehtoistyöhön. MLL järjestää lapsi ja nuorisotyön saralta monia projekteja, joihin voi osallistua vapaaehtoisena toimijana. Useimmiten toimintana on auttavat puhelimet ja nettipalvelut, joissa koulutetut vapaaehtoiset työskentelevät. Peruskouluissa MLL järjestää tukioppilastoimintaa ja tukee työllänsä nuorisotyötä, joka pyrkii edistämään lasten ja nuorten kuulemistä ja osallistuvuutta yhteiskunnassa aktiivisena toimitsijoina. Paikallisyhdistykset järjestävät lapsi- ja

perhetoimintaa esimerkiksi perhekahviloiden muodossa. Tärkeänä osana toimintaa on vapaaehtoisten tukihenkilöiden kouluttaminen ja ohjaaminen. (Mannerheimin lastensuojelun www-sivut.)

3.2 Mitä vapaaehtoistyöllä tarkoitetaan?

Vapaaehtoistyö on toimintaa, joissa aktiivisina toimijoina työskentelee ihmisiä, jotka ilman vastinetta työskentelevät tietyn päämäärän edistämiseksi. Vapaaehtoistyön järjestävinä tahoina toimii usein erilaiset järjestöt, jotka organisoivat vapaaehtoisten toimintaa. (Wikipedian www-sivut.) Suomessa on vapaaehtoistoiminta määritelty 1980-luvulla toiminnaksi, jolla tuetaan ja täydennetään julkisia palveluja (Lehtinen 1997, 17). Vapaaehtoistoiminnan viitekehyksenä toimivat yhteisöt joissa järjestetään järjestäytyntä toimintaa. Tämänkaltaisia yhteisöjä ovat esimerkiksi järjestöt, seurakunnat ja kaupunginosat (Nylynd & Yeung 2005, 58-59).

3.3 Vapaaehtoistyön tehtävä ja merkitys

Vapaaehtoistoiminta keskittyy erityisesti ennaltaehkäisevään työhön ja toimimisesta osana julkisia palveluja kuitenkin ottamatta kokonaisvastuuta sosiaali- ja terveystalvelujen tarjoamisesta. Vapaaehtoistyössä korostetaan ihmisen omaa aktiivisuutta ja yhdessä toimimista. Vapaaehtoistoiminta perustuukin voimavarojen lisäämisellä osallistumisen kautta. (Lehtinen 1997, 19).

Vuorovaikutuksen ja omaehtoisen osallistumisen voidaan nähdä vapaaehtoistyön tehtävänä. Yhteiskunnassa vapaaehtoistyöllä voidaan kokea olevan rooli vaikuttajana palvelujen kehittämiseen tarpeen mukaan. (Lehtinen 1997, 19-20.) Vapaaehtoistyö ei saa korvata ammattityöntekijöiden työtä ja työpanosta vaan on huomattava työalueet joihin voivat vapaaehtoistyöntekijät antaa oman panoksensa. Vapaaehtoistyö ei itsessään ole rajattu kokonaisuus julkisessa palvelujen tarjonnassa vaan toimii tukevana ja täydentävänä osana. (Lehtinen 1997, 20-21).

Vapaaehtoistyön merkitys on korostunut yhteiskunnallisten muutosten kautta, kuten

laman tuoman tiukan taloudellisen tilanteen takia. Yhteiskunnalliset muutokset kannustavat ihmisiä aktiivisiksi toimijoiksi ja vapaaehtoistyön merkitystä korostetaan keinona tuoda omaa aktiivisuutta esille. (Nylund, Yeung 2005, 126.) Vapaaehtoistyö liitetään usein myös järjestötoimintaan. Motivaationa vapaaehtoistyöhön on usein halu auttaa muita ihmisiä. Myös halu saada toimintaa omiin päiviin ja tutustua uusiin ihmisiin ajaa ihmisiä etsimään haasteita vapaaehtoistyöstä. (Kansalaisfoorumin www-sivut.)

Toisen määritelmän mukaan vapaaehtoistyö on toimintaa, johon osallistutaan omasta tahdosta, valinnasta ja motivaatiosta. Tällöin toimitaan palkatta ja järjestäytyneesti. Tavoite on yleishyödyllinen tai hyödyttää muuta kuin vapaaehtoista itseään. (CEV 2006, 3.) Vapaaehtoistoimintaa ei voida mitata rahassa ja odottaa siltä ennalta määriteltyjä suorituksia. Työn merkitys mitataan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa pitkäaikaisena prosessina ja vapaaehtoistyön tuloksellisuutta ei voida laskea siihen käytettyjen työntuntien ja osallistujien perusteella. (Lehtinen 1997, 19).

Vapaaehtoiset osallistuvat koulutuksiin, vertaistukitoimintaan, palvelujen tuottamiseen, kampanjoihin, varainkeruutoimintaan, hallintoon sekä yhteisö- ja ympäristötoimintaan. Sosiaalinen osallisuus ja integraatio ovat isossa osassa vapaaehtoistoimintaa. Sen avulla ihminen voi antaa oman panoksensa muutoksiin riippumatta omasta taustastaan. Vapaaehtoistyöllä kannustetaan olemaan aktiivinen toimija ja toimimaan sovittelijan sekä jälleenrakentajan rooleissa. Vapaaehtoistoiminta tukee myös omaa oppimista, osallistumista ja palveluiden kehittämistä. (CEV 2006, 5.)

3.4 Vapaaehtoistoiminnan periaatteet

Vapaaehtoistoiminnassa voidaan nähdä kolme eri periaatetta. Nämä ovat vapaaehtoisuus ja subjektiivisuus toiminnassa, palkattomuus ja ihmisten voimavarojen ja kykyjen huomioiminen.

Itsemääräytymisoikeus näkyy auttajan ja autettavan osalta palveluja tuottaessa. Toimintaan osallistumisen täytyy lähteä omasta tahdosta ja osallistujat täytyy nähdä täysivaltaisina subjekteina. (Lehtinen 1997, 20.) Vapaaehtoistyöhön ei voida pakottaa eikä velvoittaa ilman osallistujien suostumusta osallistumiseen. Toiminta käynnistyy kun jokainen osapuoli on mukana täysin omasta tahdosta ja halustaan auttaa sekä osallistua.

Palkattomuus on toinen periaate vapaaehtoistoiminnassa. Kenellekään vapaaehtoistyössä ei makseta palkkaa tai palkkiota mutta kulukorvauksia voidaan maksaa tarvittaessa. (Lehtinen 1997, 20)

Kolmas periaate on voimavarojen ja kykyjen huomioiminen. Jokaisen toimintaan osallistuvan roolin määrittelee hänen kykynsä ja taitonsa. Vapaaehtoistyöntekijän rooli rakentuu hänestä lähtevien taitojen mukaan, jota ammattityöntekijät voivat auttaa määrittelemään toimintaan osallistuessa. (Lehtinen 1997, 20).

3.5 Vapaaehtoisuuden näkyminen yhteisöissä

Muuttuvassa maailmassa yhteisö kohtaa jatkuvasti muutoksia ja on suuren muospaineen alla eteenpäin kehittyvässä maailmassa. Muuttuva yhteisö luo haasteita vapaaehtoisideologialle ja tuo sille tarpeen muuttua yhteisön muutoksen mukana.

Perinteisen maatalousyhteiskunnan muuttuessa kaupunkiyhteiskunnaksi, on samalla koettu suuria muutoksia yhteisöissä. Näiden muutosten vaikutusten on pelätty rapauttaneen vapaaehtoistyön merkitystä. Yhteisöllisyys koettiin ennen kaikkia koskettavaksi ja yksilöllisyys jäi takavasemmalle, mutta nykyään voidaan puhua yksilöllisestä yhteisöllisyydestä. Vapaaehtoistoiminta liittyy tiiviisti toisten auttamiseen joten nyky-yhteiskunnassa sen rooli on muuttunut yhteisöjen muuttuessa. Perinteinen talkooajattelu on katoamassa ja oman vapaaehtoisen

auttamisen halutaan lähtevän puhtaasti auttamisen tarpeesta ja asioista, jotka henkilö kokee itselleen tärkeiksi. (Nylund & Y eung 2005, 72-73).

Vapaaehtoistoiminnan eri muotoja näkyy monilla eri elämän alueilla ja kaikissa ihmisen elämän kaaren vaiheissa. Toimintaa voidaan nähdä palkkatyön luomisella työtä etsiville ja organisoimalla työtä huonosti työmarkkinoilla pärjääville ihmisille. Kuntoutusta ja psykososiaalista tukevaa toimintaa voidaan järjestää myös vapaaehtoistoiminnan avulla. Vapaaehtoistoiminnan muotoina toimivat myös sosiaalivoukko, vapaa-aika toiminnan järjestäminen, lasten- ja kotipalveluiden organisoiminen sekä kulttuuritoiminta ja muiden pienten palveluiden tuottaminen. (Lehtinen 1997, 22-23).

MLL:n toiminnassa voidaan nähdä selkeästi nyky-yhteiskunnan vapaaehtoistoiminnan merkitys, jossa haetaan tarkoin rajattuja vapaaehtoisia. Heille työtä varten on kehitetty myös koulutusta. Vapaaehtoisiksi tarjoutuvat siten ne, joilla on suuri into ja henkilökohtainen motivaatio osallistua toisten auttamiseen omalla vapaa-ajan panoksellaan.

4 LAPSILÄHTÖISYYS JA -KESKEISYYS

4.1 Lapsilähtöisyys

Lapsilähtöisyys on syntyjään erkaantunut lapsikeskeisestä ajattelutavasta 1980 ja 1990-lukujen vaihteessa. Kiinnostus vaihtopedagogiikkaan aiheutui vallitsevasta tilanteesta varhaiskasvatuksessa, jossa toiminta oli tuokiokeskeistä ja toiminta tiukasti rajattu säännöllisiin toimintoihin joissa ei huomioitu lapsen yksilöllisyyttä. (Kinos 2001, 6-7).

Lapsen huomioiminen aktiivisena toimija ja luottamuksellisuus lapsen taitoihin auttaa motivoimaan lasta työskentelemään ja keskittymään (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006, 463.) Lapsilähtöisyys korostaa lapsen omaan kulttuuriin, toimintaan ja kokemuksiin tukeutuvaa oppimis- ja

opettamisprosessia. Prosessissa lapsi nähdään aktiivisena toimijana, joka toimii luonnostaan aktiivisena, uteliaana sekä sosiaalisena olentona. Aikuisen roolina on pysyä oppimisen tukijana ja rinnalla kulkijana. Lapsilähtöisessä toiminnassa lapsi yhdistää kokemuksiaan ja havaintojaan aiemmin kokemaansa tietoonsa. (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006, 221-223).

Lapsilähtöisyydessä lapsen oppiminen nähdään todellisena oivaltamisena ja oppimisena eikä ulkoa opettelemisena. Lapsen ollessa aktiivinen tekijä tapahtuu todellista oppimista havaintojen ja kokeilujen avulla. Lapsilähtöisyydessä huomioidaan jokaisen lapsen yksilöllinen kasvuprosessi ja suhde opetettaviin asioihin (Kinos 2001, 30).

Lapsilähtöisyyttä leimaa usko lapsen omiin kykyihin ja taitoihin. Lapsilähtöisyydessä voidaan toimia teematyöskentelyn avulla. Teematyöskentelyssä aikuinen määrittelee teeman jonka avulla lapset pystyisivät paremmin ymmärtämään ja tekemään omia tulkintojaan. Aikuisen rooliksi tulee auttaa lapsia ymmärtämään teeman sisältö. (Kinos 2001, 38-39).

4.2 lapsikeskeisyys

Lapsikeskeisyys on vanha käsite joka on lähtöisin vuonna 1762 ilmestyneestä teoksesta *Emile eli kasvatuksesta*. Ranskalainen Jean Jacques esitti ajatuksen lapsesta lähtevästä pedagogiikasta. 1900-luvun alussa kuitenkin lapsikeskeinen pedagogiikka koki varsinaisen läpimurtonsa. Suomessa 1980-luvulla alkoi syntyä mielenkiintoa lapsikeskeiseen ajatteluun ja vaihtoehtopedagogiikkaan. (Hytönen 1992, 7-9).

Lapsikeskeinen ajattelu lähtee lapsen yksilöllisyyden kunnioittamisesta ja hyväksymisestä. Lapsen omat tarpeet ja taidot määritellään eikä häntä pyritä asettamaan tiettyyn standardiin sopivaksi. (Hytönen 1992, 14).

Lapsikeskeisyys voidaan sijoittaa lapsilähtöisyyden ja aikuislähtöisyyden väliin. Lapsikeskeisyudessa voidaan yhdistää lapsilähtöisyyden ja aikuislähtöisyyden piirteitä, jolloin lapsi nähdään aktiivisena toimija, jonka toimintaa kuitenkin aikuinen ohjaa. (Kinos 2001, 35).

Opinnäytetyöni toiminnallisessa osuudessa pyrin hyödyntämään lapsilähtöistä ajattelutapaa, joka sallisi lapsen käyttää omaa valinnanvaraansa oman tekemisensä suhteen. Tällöin aikuisen rooliksi jäisi tukeminen ja neuvominen lapsen oman päätöksen tekemisen jälkeen. Porkkanapesän toiminta on kuitenkin lasten ehdoilla tapahtuvaa ja mielestäni korostaa lapsilähtöisen toiminnan esimerkkiä.

5 RYHMÄSSÄ TOIMINEN JA KÄDENTÄIDOT

5.1 Lapsen toiminta ryhmässä

Vuorovaikutus näyttelee suurta osaa lapsen jokapäiväisessä elämässä. Lapsi joutuu kohtaamaan muita lapsia toimintaympäristössään ja hyvät sosiaaliset vuorovaikutustaidot auttavat lasta selviämään muiden kohtaamisesta ilman hankaloittavia tekijöitä. Vertaisryhmässä toimiminen antaa lapselle tukea ja vahvistaa sosiaalisia taitoja. Toimimalla pienessä ryhmässä voi lapsi helpommin luoda sosiaalisia suhteita kuin suuressa lapsiryhmässä. Ryhmässä lapset oppivat yhteistoiminnalla työskentelemään yhdessä ja jäljittelemään sekä ottamaan mallia toisistaan. Ryhmässä lasten täytyy myös oppia huomioimaan muut, jotta toiminta sujuisi. (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006, 463-465).

Lasten kiinnostus toisia kohtaan on luonnollista, ja pientenkin lasten kohdalla voi havaita ystävyysuhteissa keskinäistä auttamista, jakamisen merkitystä, läheisyyttä ja samankaltaisuutta sekä uskollisuutta toista kohtaan. Pienet lapset osoittavat keskinäistä vuorovaikutusta pääsääntöisesti eleillä ja toiminnallaan. Puhekyvyn

kehittyessä tulee mukaan verbaalinen vuorovaikutus. Vertaisryhmässä lapsi oppii toimimaan erilaisissa tilanteissa ja selvittämään, miten toimitaan jos esimerkiksi tulee riitatilanteita. Ryhmässä toimiminen antaa käyttäytymismalleja ja antaa mahdollisuuden omaksua toimintamalleja käyttäytymissäännöistä, kuten toisen huomioimisesta. (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006, 217-219).

5.2 Vertaisryhmässä toiminen

Lapsen sosiaalinen kehitys sisältää vuorovaikutustaitojen opettelua ja ryhmässä toimimisen harjoittelua. Ryhmässä lapsella on sosiaalinen asema, joka määräytyy lapsen vuorovaikutustaitojen ja ryhmässä toimimisen perusteella. Vuorovaikutustaidoilla voidaan vaikuttaa ryhmässä toimimiseen ja lasten keskinäisten vuorovaikutussuhteiden ylläpitämiseen. Huonosti ele- ja ilmekieltä tunnistava lapsi ei pärjää ryhmässä jos ei tunnista niihin sisältyvää viestiä. (Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 94.) Elekielellä ja puhekielellä osoitetaan kiinnostusta toisesta ja yhteiset kiinnostuksen kohteet muuttuvat yhteistoiminnaksi kun lapset tuovat heille yhteisiä kiinnostuksen kohteita ja toiveita esille.

Vertaisryhmässä lapset tutkivat omaa sosiaalista ympäristöään ja testaavat omiaan kykyjään samanvertaisten yksilöiden välillä. Vertaisryhmässä toimijoiden ikä ja kehitystaso on samalla tasolla. (Lehtinen 2001, 80-81)

5.3 Kädentaidot

Kädentaidot eivät nykyään ole esillä arkena perheissä selkeästi, koska monia tuotteita on kaupasta helppo hankkia valmiina ja aikaresurssit perheillä on tiukalla. (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006, 495.) Antamalla lapsille mahdollisuuksia kokeilla erilaisia materiaaleja ja tekniikoita, he kokevat uusia kokemuksia. Erilaisten materiaalien avulla lapsi voi parantaa kädentaitojaan ja käyttää mielikuvitustaan apuna. Kädentaitojen vahvistamista tapahtuu lasten elinympäristössä runsaasti esimerkiksi koulussa ja mahdollisuuksien mukaan vapaa-

ajalla. Monissa perheissä kannustetaan lasta olemaan luova ja toteuttamaan itseään erilaisten askarteluiden ja puuhailujen avulla.

Aikuisen tarvitsee olla läsnä lapsen neuvonantajana sekä auttaa lasta tutustumaan uusiin tekniikoihin ja materiaaleihin. Lapsen työn jäljen ei tarvitse olla aikuisen kannalta ymmärrettävää ja selkeää. (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006, 498).

Kädentaitojen taitamiseksi täytyy lapsen hienomotoriikan olla vaadittavalla tasolla. Hienomotoriikalla tarkoitetaan pienten lihasten hallintaa kehon eri osissa kuten käsissä. Kouluikäisenä lapsi vahvistaa motoriikkaansa harrastamalla erilaisia toimintoja kuten piirtämistä ja kirjoittamista. Kuvioon astuvat myös harrastustoiminnat jotka vahvistavat lapsen hienomotoriikan hallintaa sekä luovat lapselle kokemuksia onnistumisesta. (Vilen, Vihunen, Vartiainen, Siven, Neuvonen & Kurvinen 2006 141-144).

Porkkanapesätoiminnassa on panostettu runsaasti kädentaitoihin ja annettu tilaa lapsen luovuuden esiin tuomiseen esimerkiksi hamahelmikorujen tekemiselle. Halusin hyödyntää kädentaitojen innostusta työssäni koska tiesin kohderyhmän innostuvan siitä ja sen olevan mielekästä tekemistä.

6 SUUNNITTELU

6.1 Lähtökohdat kehittämisen aloittamiseen

Sain aiheen opinnäytetyölleni keväällä 2011. Minulle annettiin alusta alkaen vapaat kädet ideointiin. Olin aikaisemmin keväällä toiminut sijaisena Porkkanapesässä joten tiesin mitä toiminta sisältää, ja olin myös perehtynyt toimintatapoihin. Olin myös suorittanut työharjoittelun MLL:n Satakunnan piirin Porin toimistossa, jonka kautta alkuperin tutustuin Porkkanapesätoimintaan. Toiminnan ollessa tuttua minun, oli

helppoa alkaa työstämään ideaa joka sopisi paikkojen toimintaan. Osasin huomioida lapsiryhmien koostumuksen sekä heidän mahdolliset erityistarpeensa. Porkkanapesätoiminta kaipasi uutta toimintaa ohjelmaansa ja alun perin minun piti järjestää toimintaa kesäloman ensimmäisille viikoille mutta aikataulujen epäsopivuuksien vuoksi päädyin tekemään toiminnallisen osuuden vasta syyslomaviikolla lokakuussa 2011.

Ideota nousi pintaan runsaasti, ja mielenkiintoni lähiötyötä kohtaan auttoi ideoinnissa. Päädyin valitsemaan käsitteiksi mukaan vapaaehtoisuuden koska se on iso ja merkittävä asia MLL:n toimintaperiaatteissa. Aloitin keväällä idean rajaamisen ja kesän 2011 aikana etsin teoriamateriaalia. Syksyllä 2011 aloin työstämään teoriaa kirjalliseen muotoon ja suunnittelemaan toimintapäivää. Yhteistyö Porkkanapesän kanssa tapahtui pääsääntöisesti sähköpostin välityksellä keväällä ja syksyllä 2011, mutta ehdimme myös kokoontua keskustelemaan asioista Porkkanapesän vastaavan ohjaajan kanssa.

Aiheen ideoinnin jälkeen aloin työstää aihesuunnitelmaa, joka muuttui muutamaan otteeseen projektin aikana koska jouduin tekemään toteutukseen muutamia muutoksia ajan kuluessa. Suunnitelman sain hyväksytyksi ja allekirjoitetuksi vasta syksyllä 2011. Esittelin suunnitelmaani ja ajatuksiani myös suunnitteluseminaarissa Satakunnan ammattikorkeakoulussa, ja kävimme sähköpostikeskusteluita Porkkanapesän ohjaajan kanssa. Ohjaajalta sain hyviä neuvoja ja tarkentavia vastauksia kysymyksiini. Kesällä keskityin teorian tiedon kartuttamiseen, joten syksyllä pääsin vasta aloittamaan käytännön valmistelut toimintapäivää varten.

Syksyllä valmistin mainoksen tapahtumasta ja lähetin sen Porkkanapesän ohjaajalle, joka antoi niitä eteenpäin Porkkanapesän kävijöille. Aloitin myös etsimään vapaaehtoisia tapahtumaa varten. Olin varma että vapaaehtoisia löytyisi helposti, ja suuntasin ensimmäiset kyselyni Porin Isovanhemmat Ry:lle, josta odotin saavani helposti aktiivisia osallistujia, jotka taitaisivat kädentaitoja. Saatuaani Porin Isovanhemmat Ry:stä kielteisen vastauksen, suuntasin kyselyni paikallisiin päivätoimintakeskuksiin. Kävin keskustelemassa yhden vapaaehtoisen kanssa kasvotusten ja muiden halukkaiden kanssa puhuin puhelimesta. Vapaaehtoisten

vähyyden takia alkuperäiset suunnitelmani eivät oikein onnistuneet, joten jouduin muuttamaan suunnitelmia ja sopeutumaan tilanteeseen.

Toimintapäiväksi valikoitu syyslomaviikko. Toimintapäivä järjestettiin keskiviikkona 26.10 Pormestarinluodossa ja 27.10 Sampolan Porkkanapesässä. Toiminnallinen osuus onnistui hyvin Pormestarinluodossa, mutta Sampolassa toimintapäivä epäonnistui kävijöiden puuttuessa kokonaan. Toimintapäivästä saatujen havaintojen ja kyselytulosten avulla pohdin ja analysoin saamiani tuloksia. Vertailin tuloksia teoriapohjaani ja sen avulla kehitin tulevaisuutta varten huomioitavia asioita sekä muutoksia ideaani.

6.2 Ideointi ja suunnittelu

Aloitin kehittämistyön miettimällä Porkkanapesän toimintaideaa ja sen tarjoamia mahdollisuuksia järjestää toimintaa lapsille. Valitsin kädentaidot teemakseni ja aloin pohtimaan miten voisin näitä taitoja kehittää Porkkanapesässä. Keskustelin Porkkanapesän ohjaajan kanssa ideoista ja kysyin mielipiteitä omiin ehdotuksiini. Tärkeää alussa oli kartoittaa resurssit työn tekemiseen sekä aikataulu. Toimintapäivän siirryttyä syyslomaviikolle sain lisää pohdinta-aikaa. Keväällä 2011 tein päätöksen järjestää työpajapäivän, jonka vetäjinä toimisi paikallisia eläkeläisiä. Halusin järjestää mukavaa tekemistä lapsille ja ottaa projektiin mukaan myös ulkopuolisia toimitsijoita, jotta saisin toimintaan mahdutettua vapaaehtoisuuden ideologiaa.

Kesän aikana keräsin ja luin teorian tietoa työni keskeisistä käsitteistä sekä suunnittelin toimintapäivää. Syksyllä 2011 aloitin kirjoittamisen sekä rajasin aiheeni tarkemmin. Suunnittelin toimintapäivän sellaiseksi, että jokainen lapsi voisi osallistua kunnolla riippumatta ikätasostaan. Huomioin kävijöiden suuren ikähaitarin. Halusin nostaa toimintapäivän teemaksi aidon onnistumisen ilon. Jätin tässä vaiheessa päivä ohjelman suunnitelmaan paljon joustovaraa, koska en ollut vielä tietoinen kävijämäärästä, aikaresursseista sekä vapaaehtoisten määrästä. Kävin alkusyksystä sähköpostin kautta keskusteluita Porkkanapesän ohjaajan kanssa ja sovimme

aikatauluista sekä sain neuvoja mieltäni askarruttaviin kysymyksiin. Ohjaajan tuki tässä vaiheessa oli mielestäni hyvin tärkeää jotta osasin keskittää tarmoni oikeisiin alueisiin suunnittelussa.

Aloin etsimään vapaaehtoisia Porin kaupungin alueelta. Keskustelin Porkkanapesän ohjaajan kanssa, siitä mistä kannattaa vapaaehtoisia etsiä ja päätin ensimmäisenä yrittää saada innokkaita auttajia Porin Isovanhemmat Ry:stä. Yhdistyksen hallituksen päätöksellä Porin isovanhemmat Ry kuitenkin päätti kieltäytyä osallistumasta toimintaan, vedoten aikatauluongelmiin ja resurssipulaan. Kielteinen päätös yllätti minut sillä olin varma että olisin heidän kauttaan saanut innokkaita eläkeläisiä osallistumaan. Suuntasin seuraavaksi kyselyni Porin asukastupiin eli päivätoimintakeskuksiin Sampolaan ja Pormestarinluotoon.

Mainokset pajapäivästä (Liite 1.) valmistin pari viikkoa ennen toteutusta ja lähetin ne Porkkanapesän ohjaajalle jaettavaksi päivystysvuorojen aikana. Myöhemmin kävi ilmi, että mainostus varsinkin Sampolassa olisi tarvinnut aloittaa paljon aikaisemmin. Mainoksista tein yksinkertaisia ja lapsiin vetoavia. Vapaaehtoisten puuttuessa vielä tässä vaiheessa en voinut mainoksiin laittaa tarkkoja tietoja mitä päivänä tehtäisiin.

Tuvista sain yhteydenottoja ja lisäkyselyitä päivästä. Kävin keskustelemassa yhden vapaaehtoisen kanssa Sampolan asukastuvassa. Keskustelun aikana ehdokas oli innokas ja täynnä paljon ideoita, mutta seuraavana päivä peruutti osallistumisensa vedoten kiireisiin. Sampolan asukastuvasta sain lopulta yhden vapaaehtoisen ja toisen Pormestarinluodon tuvasta. Molemmat naiset olivat eläkkeellä ja innokkaita käsityöihmisiä. Heillä löytyi paljon ideoita ja keskustelin puhelimen kautta muutamaan otteeseen heidän kanssaan siitä, mitä on mahdollista tehdä. Annoin vinkkejä toteutukseen ja kerroin Porkkanapesätoiminnasta. Vapaaehtoisten määrän ollessa vähäinen, päätin mennä eteenpäin niillä resursseilla mitä oli tarjolla ja muuttaa aiempia suunnitelmia yksinkertaisemmiksi.

Valmistin ennen toimintapäivää kyselylomakkeen lapsille (Liite 2.) ja vapaaehtoisille (Liite 3.), jonka avulla saisin tietoa päivien onnistumisesta sekä ideoista kehittämistä varten. Lapsille tarkoitettu kysely toteutin hymiönaamoilla,

jonka lasten olisi helppo ymmärtää ja antaa palautetta. Kysymykset muotoilin yksinkertaiseen muotoon. Kyselyssä oli myös kolme avointa kysymystä, jotka kuitenkin osoittautuivat turhiksi, koska vain muutama lapsi vastasi niihin. Porkkanapesän ohjaajalle lähetin myös toimintapäivien jälkeen kysymyksiä liittyen toimintaani ja päivän onnistumiseen.

6.3 Tavoitteet

Asetin työlleni kolme tavoitetta. Tavoitteilla olisi tarkoitus määritellä ja antaa pohjaa ammatilliseen sekä kehittämistyön onnistumiseen. Ensimmäisenä tavoitteena oli kehittää uutta toimintaa, toisena tavoitteena oli luoda onnistumisen iloa lapsille sekä kehittää kädentaitoja. Kolmantena tavoitteena työssäni oli lisätä Porkkanapesän toiminnasta tietoa. Porkkanapesän antaessa vapaat kädet kehittämiseen sain ideoida rauhassa ja huomioida sosionomin tutkinnon antamat mahdollisuudet toiminnan järjestämiseen. Tutkistelin myös omia voimavaroja ja osaamista, jotta löytäisin myös itseäni kehittävää työstä. Tavoitteiden tarkoituksena oli antaa kehyksiä kehittämistyön onnistumiselle.

7 TOTEUTUS

7.1 Yhteistyö Porkkanapesän kanssa

Opinnäytetyön prosessin aikana sain apua Porkkanapesän ohjaajalta aina tarvittaessa. Ajanpuutteen vuoksi keskustelut käytiin pääsääntöisesti sähköpostin välityksellä säännöllisin väliajoin. Porkkanapesä toimi aktiivisena toimijana työni edistymisen vauhdittamisessa. Syksyllä 2011 ehdimme ohjaajan kanssa tapaamaan kasvotusten kaksi kertaa ja keskustelemaan asioiden hoitamisesta sekä etenemisestä. Ohjaajalta sain materiaalia ja vanhoja opinnäytetöitä lainaksi. Koin myös erittäin hyväksi saada tietää Porkkanapesän kävijätilanteesta ja ajankohtaisista asioista. Erityisesti Sampolan kävijämäärien vähäisyys toi itselleni haasteita suunnittelussa. Tapaamisia

olisi voinut järjestää enemmänkin ja itse olisin voinut olla aktiivisemmin yhteydessä Porkkanapesän ohjaajaan.

Porkkanapesän ohjaajalla oli myös aktiivinen rooli mainostuksessa. Ohjaaja antoi mainoksia eteenpäin lapsille aikaisemmilla päivystyskerroilla ja kertoivat lisäinfoa lapsille sekä kannustivat heitä osallistumaan. Mainoksia varten ohjaajat olisivat tarvinneet enemmän infoa, mutta tiukan aikataulun takia se ei tullut mahdolliseksi ja tämän vaikutukset näkyivät osaltaan Sampolan kävijöiden puutteessa. Ohjaaja myös hankki tarvittavat materiaalit työpajoihin. Porkkanapesän ohjaajat olivat myös mukana toimintapäivinä.

7.2 Vapaaehtoiset

Halusin työpajapäivään avustamaan aktiivisia paikallisia eläkeläisiä. Vapaaehtoisten oli tarkoitus tuoda oma idea jonka he haluaisivat opettaa lapsille. Painotin vapaaehtoisten etsimisessä aktiivisuutta, sosiaalisia taitoja ja kädentaitoja.

Ensimmäiset sähköpostin välityksellä tehdyn kyselyn vapaaehtoisten saamiseksi lähetin Porin Isovanhemmat Ry:lle, joka kieltäytyi vedoten puutteellisiin aikaresursseihin vedoten. Kielteisen vastauksen saatuani otin yhteyttä paikallisiin asukastupiin, joista sain yhteydenottoja puhelin kautta. Asukastuvissa sähköposti oli tulostettu ja kiinnitetty ilmoitustaululle, josta halukkaat löysivät tietoa ja yhteystietoni. Kävin tapaamassa yhtä vapaaehtoista Sampolan asukastuvassa, joka kuitenkin peruutti seuraavana päivänä osallistumisensa toimintapäivään.

Pormestarinluodosta sain heti ilmoituksen jättämisen jälkeen soiton entiseltä iltapäiväkerho-ohjaajalta, joka halusi innokkaasti osallistua. Keskustelimme asiasta ja kerroin lisätietoja työpajapäivästä sekä Porkkanapesästä. Otin yhteyttä vapaaehtoiseen seuraavana päivänä uudestaan ja kerroin hänelle tarkempia tietoja. Samalla keskustelimme hänen haluamastaan käsityöstä, jonka hän haluaisi opettaa lapsille. Toinen vapaaehtoinen ilmoittautui paria päivää ennen toimintapäivää ja

kävimme hänenkin kanssaan keskustelua Porkkanapesästä ja siitä millaista vapaaehtoistyötä tarvitsen. Sovin molempien vapaaehtoisten kanssa, koska tapaamme työpajapäivänä ja missä.

Vapaaehtoisten hankkiminen oli mielestäni haastavaa, koska luulin ennen hankintaprosessia että Porista löytyisi helposti aktiivisia eläkeläisiä joten en jättänyt tarpeeksi aikaa etsimiseen. Huolettomasti tehty aikaresurssien suunnittelu näkyi myöhemmin kiireenä ja sen tulokset olivat näkyvissä toiminnan onnistumisessa.

7.3 Kohderyhmä

Kohderymänä oli työssäni 7-10-vuotiaat, koska halusin saada lastentarhaopettajan pätevyyden opinnoissani, joten opinnäytetyön edellytyksenä oli alle 10-vuotiaisiin liittyminen. Porkkanapesän kävijöiden ikähaarukan ollessa 7-14 vuotta en voinut rajata ketään pois pajatoiminnasta, joten päätin kyselylomakkeiden arvioinnit kohdistaa 7-10 -vuotiaiden vastauksiin. Suunnittelin tätä ikäryhmää ajatellen kyselylomakkeet ja pyysin vapaaehtoisten huomioimaan suuren ikäjakauman, jotta kaikkien lasten olisi mahdollista osallistua omien taitojen puitteissa.

Porkkanapesän kävijät ovat paikallisia lapsia ja usein Porkkanapesän lähellä asuvia. Kävijöiden määrää tai sukupuolijakaumaa ei voinut ennalta arvata kävijöiden vaihtuessa ja avointen ovien luonne huomioiden. Täten vapaaehtoisten täytyi myös huomioida, että työt sopisivat tytöille ja pojille.

7.4 Porkkanapesät ja ajankohta

Porkkanapesät sijaitsevat Itä-Porin Sampolassa ja Pormestarinluodossa Pohjois-Porissa. Porkkanapesät ovat tavallisia vuokra-asuntoja, jotka MLL: Satakunnan piiri on vuokrannut Porkkanapesän toimintaa varten. Paikkojen ollessa tavallisia asuntoja oli mietittävä työpisteiden sijoittuminen, jotta lasten olisi helppo työskennellä. Tilat

olivat kuitenkin riittävän suuret, koska työpisteitä ei syntynyt kuin kaksi.

Ajankohtana työpajapäiville oli syyslomaviikko. Pormestarinluodossa päivä järjestettiin 26.10.2011 ja Sampolassa 27.10.2011. Kummassakin Porkkanapesässä toiminta järjestettiin kello 13.00 - 16.00.

7.5 Mainostus

Ennen toimintapäivää tein mainoksen tapahtumasta (Liite 1.) Mainosta eteenpäin levitti Porkkanapesän ohjaaja aikaisemmilla päivystyskerroilla. Halusin mainoksesta värikkään ja lapsiin vetoavan. Mainoksen täytyi myös olla tarpeeksi selkeä ja lyhyt, jotta lasten olisi helppo muistaa ja ymmärtää sen sisältö. Mainokseen en voinut vielä tässä vaiheessa lisätä tarkkaa sisältöä vapaaehtoisten puuttuessa. Kävijöitä olisi mahdollisesti saanut lisää, jos mainoksessa olisi ollut tarkempaa tietoa sekä mainostaminen olisi aloitettu aikaisemmin. Myöhemmin kävi ilmi, että molempiin Porkkanapesiin olisi pitänyt tehdä erilliset mainokset koska lapset olivat kokeneet mainokset hämmentäviksi.

7.6 Kyselyt

Halusin kerätä lapsilta kyselyn (Liite 2.) avulla palautetta päivästä ja ideoita tulevaisuutta varten. Lasten kyselystä halusin selkeän ja helposti ymmärrettävän, joten päädyin käyttämään hymiöitä, koska ne ovat lapsille tuttuja ja niiden avulla on selkeä ilmaista oma mielipide. Kyselyssä kysyin lasten mielipidettä syyslomatoininnan tarpeellisuudesta, askartelupajan mielekkyydestä, vapaaehtoisista ja heidän läsnäolostaan ja työpajapisteiden määrästä.

Tein myös kolme avointa kysymystä, joihin lapsi sai vastata omin sanoin. Kysyin heiltä mikä oli kivointa, mistä vastaaja ei pitänyt sekä mitä lapsi haluaisi tehdä Porkkanapesässä. Kyselyitä purkaessa huomasin, että vain muutama lapsi oli vastannut avoimiin kysymyksiin ja kyselyä täyttäessä jotkin lapsista kysyivät minulta

onko kyselyyn pakko vastata. Hymiöiden ympäröiminen ja vastaaminen sujui kuitenkin ongelmitta. Kyselyihin en halunnut pyytää laittamaan ikää tai sukupuolta koska koin, että Porkkanapesän kävijöiden monipuolisuuden takia se ei olisi oleellista. Myös kävijöiden pienen määrän takia tämä päätös osoittautui hyväksi ratkaisuksi.

Vapaaehtoisille tarkoitetussa kyselyssä (Liite 3.) kysyin aloitustilanteesta ja siitä saivatko tarpeeksi neuvontaa. Pajapäivästä kysyin lasten suhtautumisesta heihin ja työskentelystä. Loppupalautteena pyysin heitä kuvaamaan tunteitaan toimintapäivän jälkeen ja lisäpalautetta.

7.6 Havainnointi

Tein havainnointia ja muistiinpanoja toimintapäivinä erityisesti omia muistiinpanojani varten, jotta raportointivaiheessa olisi helpompi saada työn tulokset koostettua. Seurasin lasten osallistumista ja käyttäytymistä vieraiden ihmisten läsnäollessa. Havainnoin myös vapaaehtoisten roolia ja käyttäytymistä lasten seurassa. Havainnointia varten olin kirjoittanut ylös muutamia asioita joihin kiinnitin erityisesti huomiota. Niitä olivat lasten suhtautuminen vapaaehtoiisiin, osallistuminen sekä vapaaehtoisten työskentely. Havainnointiin olisin voinut suunnitella tarkemman pohjan ja käyttää jotakin havainnointimallia, jotta havainnointi olisi ollut systemaattisempaa ja tulokset toimivampia työn tuloksellisuuden kannalta.

7.TYÖPAJAPÄIVÄT

7.1 Valmistelut

Valmistelut päivää varten suoritin Porkkanapesän ohjaajan kanssa sähköpostin välityksellä ja käymällä yhdellä päivystysvuorolla Porkkanapesässä. Kysyin vapaaehtoisilta mitä he tarvitsevat materiaaleiksi askarteluja varten ja annoin tarvikelistan Porkkanapesän ohjaajalle, joka hankki tarvittavat välineet ja materiaalit päivää varten. Pajapäiviä varten oli varattu budjetiksi 50 euroa päivää kohden, mutta uutta materiaalia ei tarvinnut ostaa, koska kaikki löytyi entuudestaan. Vapaaehtoiset olivat myös tuoneet omasta tahdostaan materiaaleja myös kotoaan, joten materiaalia löytyi tarpeeksi askarteluja varten työpajapäiviin.

Työpajapäivänä ennen lasten saapumista leikkasimme valmiiksi lapsia varten kaavoja ja vapaaehtoiset olivat itse tehneet valmiiksi esimerkkitoita, joista lapset saivat ottaa mallia omiin töihinsä.

7.2 Työpajojen askartelut

Vapaaehtoiset olivat itse saaneet keksiä mitä haluaisivat lapsille opettaa, ja heiltä löytyikin runsaasti hyviä ideoita. Kävimme kummankin vapaaehtoisen kanssa puhelimitse lävitse heidän ideoitaan ja kerroin mitä resursseja on käytettävissä ja millaista askartelua haetaan. Ideoiksi valikoituvat tupsulinnut ja huovutus, koska ne olivat tarpeeksi yksinkertaisia ja nopeita tehdä. Ideoissa huomioitiin myös suuri ikäjakauma ja se, että jokaiselle lapselle olisi mahdollisuus askarrella.

Tupsulinnut olivat yksinkertaisia kartongista leikattuja pöllöhahmoja, jotka lapsien täytyi ensimmäiseksi leikata irti. Villalangasta tehtiin tupsuja jotka kiinnitettiin pöllön mahan kohdalle. Tupsuista lapset saivat myös tehdä tupsulintuja, jotka muodostuivat kahdesta eri kokoisesta tupsusta jotka kiinnitettiin yhteen. Tupsujen

teko oli kaikille tuttua puuhaa, mutta vaati kuitenkin keskittymistä ja sorminäppäryyttä.

Huovutus oli useammalle tuttua puuhaa, mutta sekin vaati sorminäppäryyttä. Huovuttamalla märkää huopaa kerroksittain muotteihin, lapset valmistivat erilaisia koristeita joihin laitettiin lisäksi koristeellinen nauha. Muuna toimintana oli paperisten lintujen tekemistä ja värittämistä.

7.3 Pormestarinluoto

Olimme sopineet vapaaehtoisten kanssa tapaamispaikan ja kellonajan jotta voisimme yhdessä saapua paikalle. Olin varannut tarpeeksi aikaa vapaaehtoisten informoimiseen ja Porkkanapesätoimintaan perehtymiseen sekä tiloihin tutustumiseen. Aloitin vapaaehtoisten kanssa tiloihin tutustumisella ja järjestimme sopivat työpisteet molemmille vapaaehtoiselle. Huomioin erityisesti, että pisteet olisivat lasten mielestä helposti lähestyttäviä ja kaikki materiaalit olisivat helposti saatavilla. Saimme hyvin aikaa keskustella ja valmistella valmiita malleja ja kaavoja lapsille ennen kuin ensimmäiset kävijät saapuivat.

Pajatoiminnan aikana suoritin havainnointia ja omien muistiinpanojen tekemistä myöhempää varten. Päivä alkoi kun lapset saapuivat normaaliin tapaan, ja toivotin heidät tulemaan katsomaan mitä olohuoneeseen on järjestetty ja miksi paikalla on vieraita ihmisiä. Vapaaehtoiset vastaanottivat lapset aktiivisesti ja kertoivat mitä heillä olisi tehtävänä. Lapset aluksi epäröivät, mutta huomatessaan tekemisen olevan mieleistä, he siirtyivät haluamaansa työpisteeseen.

Työpisteessä vapaaehtoinen kertoi mitä ja miten kyseinen askartelutehtävä piti toteuttaa. Lasten päätettyä ja aloitettua työt, keskittyivät vapaaehtoiset neuvomaan ongelmatilanteissa ja vastaanottamaan aina uudet Porkkanapesään tulijat. Muutamat lapsista ottivat ennakkoluulottomasti kontaktia vapaaehtoisiin ja hiljaisemmatkin lapset uskalsivat kysyä apua tarvittaessa. Askartelu sujui rauhallisesti ja aina välillä muutaman lapsen ryhmissä saatuaan työt valmiiksi he kävivät keittiössä syömässä ja

palasivat askartelemaan toista työtä. Muutama kävijä ei osallistunut ollenkaan askarteluihin, vaan he pysyivät muualla puuhailemassa omia leikkejään.

Vapaaehtoiset juttelivat lasten kanssa arkipäiväisistä asioista ja kertoivat myös itsestään sekä siitä millaisista askartelutoimista he pitävät. Vapaaehtoiset myös kertoivat lapsille mitä muuta tupsuista ja huovutuksella voi tehdä kuin pajapäivinä askarreltuja lintuja ja koristeita. Vapaaehtoisten avoimuus ja heistä välittyvä iloisuus tekivät heistä helposti lähestyttäviä. Vapaaehtoisten ja lasten välillä näkyi vilpitöntä ja arkista vuorovaikutusta, joka varmasti toi molemmille osapuolille positiivisia kokemuksia.

Porkkanapesän päivystyksen loppuessa useimmat lapsista saivat työnsä valmiiksi ja keskeneräiset työt jäivät odottamaan seuraavaa kertaa. Lähtiessään Porkkanapesästä pyysin lapsia halutessaan täyttämään kyselylomakkeen. Kyselylomakkeen ollessa yksinkertainen useimmat lapsista täyttivät sen ja kysyivät apua tarvittaessa joko muilta lapsilta tai läsnäolevilta aikuisilta. Kyselylomakkeita palautui kuusi kappaletta. Kävijöitä oli yhdeksän, joista kolme lasta ei osallistunut toimintaan ollenkaan.

7.4 Sampola

Sampolan vuorolle oli suunnitelmat samanlaiset kuin Pormestarinluodossa ja vapaaehtoisten kanssa olimme taas sopineet tapaavamme tarpeeksi ajoissa jotta ehtisin kertoa Sampolan Porkkanapesästä ja valmistella työpisteitä. Olin varautunut vähäiseen kävijämäärään ja kertonut siitä vapaaehtoisille, jotta se ei tulisi yllätyksenä heille.

Sampolan työpajapäivän toteutus kuitenkin epäonnistui, koska paikalle ei saapunut yhtään lasta. Vapaaehtoisten kanssa odotimme ja todettuamme tilanteen päätimme keskeyttää toteutuksen. Pyysin vapaaehtoisilta palautetta edellisestä päivästä kyselylomakkeen avulla ja keskustelin heidän kanssaan mitä ajatuksia tämänkaltainen vapaaehtoistyö heissä herätti. Edellispäivän hyvän kokemuksen

myötä vapaaehtoisille jäi positiivinen kuva Porkkanapesän toiminnasta. Vapaaehtoisten lähdettyä kyselin myös Porkkanapesän vakituisilta ohjaajilta heidän ajatuksiaan, ja myöhemmin keräsin lisätietoa opinnäytetyön onnistumisesta sähköpostilla lähetyillä kysymyksillä.

Sampolan kävijöiden puutteeseen vaikuttivat Porkkanapesän muutenkin vähäisenä pysytellyt kävijämäärä syksyn aikana, mutta erityisesti Sampolan alueella olisi tarvinnut panostaa mainostamiseen. Mainostamisen avulla olisi voitu saada kävijöitä ja päivän suunnitelman selkiytyttyä olisi monet lapset voineet saapua paikalle. Vähäisillä toimintapäivän tiedoilla varustettu mainostus saattoi potentiaaliset kävijät. Mainostus olisi tarvinnut aloittaa jo muutamia viikkoja aikaisemmin, jotta aikaisemmilla päivystyskerroilla olisi ohjaajat voineet mainostaa päivää lapsille entistä enemmän ja tarkemmin.

Sampolan osalta jäi siten saamatta tietoa millaista toimintaa lapset haluaisivat ja miten he olisivat suhtautuneet työpajatoimintaan.

8 ARVIOINTI

8.1 Lasten palaute

Pyysin lapsilta palautetta yksinkertaisella kyselylomakkeella (Liite 2). Kysymykset oli muotoiltu helposti ymmärrettävään muotoon ja vastaaminen tapahtui hymiönaamojen avulla. Lomakkeessa oli myös kolme avointa kysymystä, jotka osoittautuivat kuitenkin turhiksi ja mahdollisesti liian vaikeiksi useimmille lapsille. Kyselylomakkeita palautui kuusi kappaletta.

Kyselylomakkeessa kysyin lapsilta onko Porkkanapesän toiminta tarpeellista syyslomalla. Kaikki vastanneet olivat kokeneet Porkkanapesän toiminnan tarpeelliseksi syyslomalla. Pormestarinluodossa ei kovinkaan paljon järjestetä lapsille toimintaa lomaviikoilla, joten Porkkanapesän järjestämä toiminta korostuu.

Seuraavaksi kysyin lomakkeessa onko askartelupaja kivaa tekemistä heidän mielestään ja kaikki vastasivat ”kyllä”. Porkkanapesissä toiminta usein painottuu askarteluun ja tiesin entuudestaan askartelupajan olevan lapsille mieluisaa puuhaa, joten vastaukset eivät tuoneet mitään uutta tietoa, mutta ne vahvistivat ohjattujen toiminnan merkitystä. Lasten suhtautumisesta vapaaehtoiisiin oli positiivista ja heidän läsnäolonsa koettiin positiivisena, ja ainoastaan yksi vastaajista antoi ”ei”-vastauksen kysymykseen, jossa kysyttiin ”Onko kivaa kun on uusia ihmisiä opettamassa askartelua?”. Olin odottanut lapsilta enemmän varautuneisuutta ja koin positiivisena piirteenä lasten avoimen suhtautumisen tuntemattomiin vetäjiin. Lasten suhtautuminen johtui Porkkanapesän tilojen turvallisuudesta, vakio-ohjaajien läsnäolosta ja vapaaehtoisten helposta lähestyttävyydestä. Vieraita ihmisiä ei kuitenkaan kukaan vastanneista kokenut häiritsevänä.

Jokainen vastaaja myös halusi, että askartelupisteitä olisi enemmän kuin kaksi. Avoimiin kysymyksiin siitä mikä oli kivointa, mistä ei pitänyt ja siihen mitä haluaisi tehdä tulevaisuudessa Porkkanapesässä vastasi vain kolme lasta. Kivoimmaksi puuhaksi nostettiin huovutus ja mitään mistä joku ei olisi pitänyt ei löytynyt. Tulevaisuudessa vastaajat haluaisivat tehdä lisää askartelua, ”*jotain hienoo*” ja ”*pelata sählyä*”. Ehdottomasti olisi pitänyt lapsilta suullisesti kysellä mitä he haluaisivat tulevaisuudessa tehdä Porkkanapesässä, koska avoimiin kysymyksiin voi olla hankalaa vastata jos luku- ja kirjoitustaito on vielä puutteellista.

8.2 Vapaaehtoisten palaute

Vapaaehtoisilta pyysin palautetta kyselylomakkeen (Liite 3.) avulla. Kyselylomake keskittyi alkutilanteeseen, pajapäivään ja loppupalautteeseen. Kirjalliseen palautteeseen tuli molemmilta vapaaehtoisilta vähän tekstiä, mutta luulen sen johtuneen siitä että olimme jo aikaisemmin keskustelleet paljon heidän tuntemuksistaan päivän kulumisesta. Lomake toi minulle hieman tiivistettyä palautetta heidän ajatuksistaan. Vapaaehtoisia oli kaksi kappaletta ja he kummatkin

olivat yli 60-vuotiaita naisihmisiä Porista ja aktiivisia toimijoita lähialueillaan. Vapaaehtoistyöstä molemmilla oli kokemusta ja he kokivat sen mieluiseksi puuhaksi.

Aloitustilanteesta kysymyslomakkeessa kysyin siitä, saivatko he tarpeeksi infoa ja mitä he olisivat kaivanneet tiedoksi. Kummatkin vapaaehtoiset olivat sitä mieltä, että info oli riittävä ja eivät osanneet sanoa mitä olisivat halunneet tietää lisää. Pajapäivästä kysyin lasten suhtautumisesta heihin, kontaktin ottamisesta ja siitä saivatko vapaaehtoiset päivästä jotain hyötyä itselleen. Vapaaehtoiset toivat palautteessa esille lasten aluksi olevan varautuneita, mutta tilanteen lämmittyä kertoivat lasten olleen ihania ja välittömiä. Kontaktin saaminen lapsiin ohjeiden kertomisella ja neuvomisella oli koettu helpoksi. Kysyin myös olisivatko he tarvinneet apua lasten kanssa työskentelyssä, mutta kumpikaan ei olisi tarvinnut koska heillä oli jo paljon iän tuomaa kokemusta lasten kanssa työskentelystä.

Loppupalautteeksi pyysin heitä kertomaan millaiset tuntemukset heille jäi, osallistuisivatko uudelleen ja mitä he haluaisivat sanoa järjestäjille. Kummallekin oli jäänyt hyvät tuntemukset, vaikka päivät olivat olleet väsyttäviä. He osallistuisivat kuitenkin mielellään uudelleen. Kiitosta he antoivat siitä, että he saivat mahdollisuuden osallistua toimintaan.

8.3 Porkkanapesän ohjaajan palaute

Porkkanapesän ohjaajan palaute toiminnastani ei ollut kovinkaan positiivista, mutta otin huomiot positiivisena oman itseni kehittämisen kannalta. Negatiivisesta palautteesta voi rakentaa itselleen uusia näkökulmia ja se auttaa huomioimaan oman toimintansa virhekohtia.

Suunnittelusta ohjaaja korosti aikataulujen pitämättömyyttä ja aikaresurssien riittämättömyyttä. Mainoksista palautetta tuli riittämättömästi informaatiosta ja lapsia sekoittavasta kummankin pesän yhtenäisestä mainostamisesta. Tämän olisin voinut ratkaista tekemällä kumpaakin porkkanapesään omat mainokset. Ohjaaja olisi toivonut myös minulta aktiivisempaa roolia ja yhteydenpitoa.

Toteutuksesta ohjaaja huomioi vapaaehtoisten vähäisen informoimisen ajanpuutteen takia ja vähäisen huomioinnin toiminnan aikana. Lomaketta ohjaaja kommentoi liian vaikeaksi lapsille ja niistä saadulle palautteelle hän ei antaisi kovinkaan paljoa painoarvoa. Palautteessa ohjaaja myös korosti toteutuksessa minun vähäisen roolin näkymistä ja hänen mielestään toimintani jäi hänelle arvoitukseksi.

Toiminnan suunnittelu ohjaajan mielestä onnistui, mutta toteutus ei onnistunut kunnolla ja ohjaajan mielestä toteutus ei tuonut Porkkanapesälle konkreettista hyötyä. Ohjaajan palaute oli mielestäni tärkeää ja siitä tuli jälkikäteen ilmi, mitä olisin voinut tehdä paremmin ja huomioida enemmän. Palautteen avulla pystyn tulevaisuudessa kiinnittämään enemmän huomioita eri tekijöihin kuten ajankäyttöön.

8.4 Oma arviointi

Suunnittelu mielestäni oli haastavaa vaikka ideoita löytyi runsaasti. Oli vaikea rajata aluksi aihetta ja valita mieluisia pääpiirteitä projektia varten. Aiheen varmistuttua oli helpompi alkaa työstämään ideatasolla toimintapäivää ja ideologiaa sen taustalla. Kokemus Porkkanapesistä auttoi erityisen paljon suunnittelussa ja avoin yhteistyö Porkkanapesän ohjaajan kanssa edesauttoi ideointia eteenpäin. Aikataulujen suunnittelu oli haastavaa ja loppuvaiheessa aikataulujen merkitys korostui varsinkin alkuperäisten päivämäärien muuttuessa. Oma ajankäyttöä olisin voinut paremmin suunnitella ja suureksi kompastuskiveksi nousikin aikataulujen jatkuva muuttaminen, joka aiheutti sen että moni asia jäi viime tippaan hoidettavaksi. Työn valmistumisen viivästyminen johtui myös aikataulujen liiallisesta joustamisesta työn suunnitteluvaiheessa.

Toimintapäivän suunnitteleminen ja käytännön järjestelyt olivat mitoitettuja turhan lyhyelle aikavälille. Pelivaraa yllättäville tilanteille olisi pitänyt jättää enemmän, kuten vapaaehtoisten vähäisen määrän takia johtuviin järjestelyongelmiin. Myös lisää omaa aktiivisuutta olisin voinut käyttää ja panostaa enemmän tapahtuman markkinointiin vapaaehtoisille ja Porkkanapesän kävijöille. Tapahtumasta olisi voinut tulla isompi, jolloin olisin saanut enemmän näkökulmaa lopputulokseen.

Suurimmat virheet koko projektin aikana tapahtuivat suurimmaksi osaksi työpajapäivän suunnittelussa ja erityisesti aikataulutuksessa. Aikataulun pitäessä ja enemmän ajan ollessa käytettävissä olisin voinut välttää pahimmat kompastuskivet työssäni.

Toimintapäivien toteutus Pormestarinluodossa sujui mielestäni hyvin olosuhteisiinsa nähden. Vapaaehtoiset olivat mielestäni aktiivisia toimijoita, ja he tulivat hyvin toimeen lasten kanssa. Alkuinfoon olin vapaaehtoisia varten varannut aikaa ja kerroin Porkkanapesän toiminnasta jo ennen työpajapäivääkin, joten he osasivat odottaa mitä oli luvassa. Pajojen järjestäminen valmiiksi sujui nopeasti ja alku meni hieman odotteluksi kun ennen kuin lapsia alkoi saapua paikalle. Olisin voinut vielä kertoa enemmän Porkkanapesistä ja käyttää käytettävissä ajan hyödyksi kertomalla esimerkiksi MLL:n tarjoamia vapaaehtoistyömahdollisuuksia.

Työpaja sujui Pormestarinluodossa hyvin ja aika lapsille askarteluun saattoi olla hieman lyhytkin, sillä useammat lapset halusivat tehdä molemmat askartelut jolloin toinen töistä jäi kesken, mutta he saivat luvan jatkaa sitä seuraavalla Porkkanapesän päivystyksellä. Oman arvioni mukaan olisin voinut panostaa enemmän kyselylomakkeisiin vastaamisessa auttamiseen, koska lapsilla vastaaminen aiheutti hieman hämmennystä. Vaikka vastaaminen oli vapaaehtoista, he kuitenkin halusivat vastata omien kykyjensä mukaan.

Sampolan pajapäivä epäonnistui kävijöiden puutteen johdosta, ja olisin voinut estää sen mainostamalla aikaisemmin ja tarkemmilla tiedoilla jolloin mainostus olisi voinut tuoda päivälle kävijöitä. Sampolan päivän epäonnistuminen heijastui työhöni paljon ja jätti edellisen päivän Pormestarinluodon pajapäivän ainoaksi mahdollisuudeksi kerätä tietoa ja ideoita lapsilta kehittämistä varten.

Oman osaamiseni näyttämiseen ei kauheasti pajapäivinä näyttäytynyt mahdollisuutta, vaan roolini pysyi sivustaseuraajana ja järjestelijänä. Olisin voinut olla enemmän aktiivisempi vapaaehtoisten suuntaan. Olisin voinut myös olla aktiivisempi yhteydenpidossa Porkkanapesän ohjaajien kanssa ja kertoa enemmän työn vaiheista. Olemalla aktiivisempi ja antanut enemmän tietoa olisin voinut suunnitella työtäni

tarkemmin ja välttyä turhilta virheiltä. Pajapäivän suunnittelu ja toteuttaminen kuitenkin mielestäni oli mielenkiintoinen prosessi. Koen saaneeni siitä kokemuksia ja oppineeni siitä, vaikka suunnitelmat eivät aina menneet miten olin kuvitellut. Olisi tietenkin ollut positiivisempaa jos MLL olisi hyötynyt työstäni jotenkin enemmän ja saanut siitä vahvan toimintamallin toiminnalleen lomaviikoilla.

9 KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET TULEVAISUUDESSA

Opinnäytetyöni pohjalta rakentunut kehitysidea kaipaa vielä paljon muutoksia ja tarkennuksia, jotta siitä voisi tulla paljon paremmin toimiva kokonaisuus. Idean toimivuuteen täytyisi panostaa enemmän ja jättää tarpeeksi aikaa suunnitteluun sekä muihin tarvittaviin toimenpiteisiin, kuten vapaaehtoisten hankkimiseen. Näin jälkikäteen korostaisin aikataulujen pitämistä ja tarkkaa noudattamista sekä aikaresurssien tarkempaa suunnittelua yllättävien tilanteiden varalle.

Mielestäni opinnäytetyöni idea eli toimintapäivät vapaaehtoistoiminnan avulla toimi teoriassa hyvin, vaikka toteutus ei sujunut suunnitelmien mukaan. Ideaa voisi lähteä kehittämään eteenpäin valikoimalla esimerkiksi vapaaehtoisiksi aina tietyn kohderyhmän, kuten paikalliset nuoret tai muun aktiivisena pidetyn ryhmän. Työpajapäivä ideana oli havaintojeni mukaan toimiva ja hyvä tapa saada lapset keskittymään sekä tuomaan omaa luovuuttaan esille kädentaitojen avulla. Työpajojen avulla voi helposti toteuttaa vapaaehtoisten avulla sekä luoda esimerkiksi uusia siteitä kohderyhmien kuten lasten ja eläkeläisten välille. Työpajojen avulla on myös helppo markkinoida vapaaehtoistoimintaa paikallisessa ympäristössä ja tuoda ilmi miten aktiivinen vapaaehtoinen voisi tuoda itsensä hyödyksi yhteisölle.

Porkkanapesälle toimintapajat olivat hyvä tapa luoda syyslomaviikolle erilaista toimintaa mutta tulevaisuudessa jos halutaan käyttää ideaa niin täytyy muistaa huomioida mahdolliset tekijät jotka voivat hankaloittaa työpajojen suunnittelemista. Lapsilta saadun positiivisen palautteen perusteella idea on hyvä kunhan sitä muokkaa ja suunnittelee tulevaisuudessa tarkemmin.

Aikaresursseihin täytyy kiinnittää huomiota ja myös työpajapäivän aikatauluun vapaaehtoisten kannalta. Liian pitkä päivä saattaa tuntua raskaalta lapsista sekä vapaaehtoisista, joten tarpeeksi lyhyt hetki on paras kaikille osapuolille.

Eniten kehittämisen varaa omassa suunnitteluissani jäi aikataulutuksessa ja vapaaehtoisten hankkimisessa. Porkkanapesätoiminnalla on hyvät resurssit järjestää jatkossakin tämäntapaista toimintaa Porkkanapesissä ja todennäköisesti lapsilla voisi olla enemmän intoa osallistua, kun he tietävät mistä päivässä on kyse, kuitenkin unohtamatta tarpeeksi mainonnan painottamista tämänkaltaisen toiminnan mahdollistamiseksi.

10 POHDINTA

Opinnäytetyön lähtökohtina oli kehittää uutta toimintamallia Mannerheimin lastensuojeluliiton Porkkanapesätoiminnalle. Toiminnan suunnittelun pohjana oli olemassa oleva Porkkanapesä ja heidän toiveensa uuden kehittämisen kannalta. Työni suunnittelussa pyrin ottamaan huomioon yhteistyökumppanin toiveet ja lopputuloksessa on nähtävissä idea, jota toiminta voi tulevaisuudessa käyttää hyödykseen. Opinnäytetyössäni on nähtävissä prosessi, jonka työpajapäivän järjestäminen vaati tekijältään.

Opinnäytetyön loppuvaiheessa ja työpajapäivän toteuttamisen jälkeen nousi monia ajatuksia asioista, jotka olisi voinut tehdä toisin jolloin lopputulos olisi ollut parempi. Havainnointiin olisi voinut panostaa enemmän, jolloin olisi saanut enemmän tutkimuksellista hyötyä työpajapäivästä koska lapsilta saadut kyselylomakevastaukset eivät riittä kattamaan työn tuloksellisuutta kehittämistyön kannalta tulevaisuudessa. Näin ollen opinnäytetyöni ei anna riittävästi kehittämiseen tarvittavaa informaatiota vaan jää suppeaksi ideamalliksi.

Opinnäytetyöni oli haastava mutta kehittävä kokonaisuus, joka toi valmiuksia tulevaisuuden kannalta lasten kanssa työskentelyyn. Yhteistyön tekeminen

Porkkanapesän kanssa toi arvokasta kokemusta järjestötyön kannalta ja antoi uusia näkökulmia vapaaehtoistyön haasteisiin. Opinnäytetyön suunnittelu ja toteutus toimintapäivineen toi arvokkaan kokemuksen vapaaehtoistyön merkityksestä ja toiminnan suunnittelun prosessista.

LÄHTEET

Hytönen, J. 1992. Lapsikeskeinen kasvatus. Helsinki: WSOY.

Kinos, J. 2001. Lapsilähtöinen varhaiskasvatus. Teoksessa E.Hujala (toim.) Puheenvuoroja lapsista ja varhaiskasvatuksesta. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy, 2-53.

Piironen-Malmi, U. & Ströngberg, S. 2008. Välittämisen pedagogiikka. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Lehtinen, S-T. 1997. Vapaaehtoistoiminta – kasvava voimavara. Tampere: Mainosmaksasiini.

Lehtinen, A-J. 2001. Vertaissuhteiden merkitys lasten elämässä. Teoksessa E.Hujala (toim.) Puheenvuoroja lapsista ja varhaiskasvatuksesta. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy. 79-96)

Mannerheimin lastensuojelun www-sivut.
Viitattu 14.11.2011. <http://www.mll.fi>

Mannerheimin lastensuojelun Satakunnan piirin www-sivut.
Viitattu 14.5.2012. <http://www.satakunnanpiiri.mll.fi>

Nylund, M. & Yeung, A. 2005. Vapaaehtoistoiminta. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Katajisto, M. & Klink, S. 2002. Porkkanapesä verkostoissa. AMK-opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.10.2011

http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Pori2002/klink.pdf

Painokallio, S. & Viitanen, L. 2006. Porkkanapesä-toiminta lasten kokemana. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 13.10.2011.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/699/2006_painokallio_sanna_viitanen_leena.pdf?sequence=1

Kiuru, S. 2000. Lapsen aseman tarkastelua Porkkanapesä-projektin näkökulmasta. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kansalaisfoorumin www-sivut. Viitattu 20.10.2011.

<http://www.kansalaisfoorumi.fi/vapaaehtoistoiminta/vapaaehtoistoiminta-osana-kansalaisyhteiskuntaa-ihanteita-vai-todellisuutta.html>

Wikipedian www-sivut. Vapaaehtoistyö. Viitattu 21.10.2011

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Vapaaehtoisty%C3%B6>

CEV. 2006. Eurooppalaisen vapaaehtoistyön manifesti. Viitattu 10.11.2011.

http://www.cev.be/data/File/CEVManifesto_FL.pdf

Vilen, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Siven, S., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2006. Lapsuus. Helsinki: WSOY.

Porkkispajapäivä

Pormestariluodon Porkkanapesässä 26.10.2011

klo 13-16

Sampolan Porkkanapesässä 27.10.2011 klo 13-16

Syyslomaviikon Porkkispajapäivinä pääset kokeilemaan erilaisia ja hauskoja kädentaitoja. Luvassa paljon mukavaa ja hauskaa puuhaa!

Tervetuloa!

KYSELY

Porkkanapesä **SAMPOLA/PORMESTARINLUOTO** (ympyröi oikea paikka)

YMPYRÖI HYMIÖISTÄ SOPIVA KUVIO KYSYMYSKOHDISSA:

Onko kivaa että Porkkanapesässä on syyslomalla toimintaa?

Onko askartelupaja sinusta kivaa tekemistä?

Onko kivaa kun on uusia ihmisiä opettamassa sinulle askartelua?

Pelottaako tai häiritseekö sinua vieraat ihmiset Porkkanapesässä?

Haluaisitko, että askartelupisteitä olisi enemmän kuin 2?

Mielestäni kivointa oli...

En pitänyt...

Mitä haluaisin tehdä Porkkanapesässä?

Porkkispajapäivä

PALAUTE VAPAAEHTOISILTA

ALOITUSTILANNE

Saitko tarpeeksi infoa tapahtumasta ennen aloittamista?

Jos et, niin mitä haluaisit kerrottavan alkuinfoksi?

PAJAPÄIVÄ

Miten koit lasten suhtautuvan sinuun?

Oliko lapsiin helppo ottaa kontaktia ja miten otit kontaktia lapsiin?

Koitko saavasi itsekin jotain hyötyä pajapäivistä?

Olisitko tarvinnut lisää neuvoja tai apua lasten kanssa työskentelyssä ja olemisessa?

LOPPUPALAUTE

Minkälainen fiilis sinulle jäi päivistä?

Osallistuisitko uudelleen jos olisi mahdollisuus?

Mitä muuta haluaisit sanoa päivän järjestäjille?